

Radiostanice je dobre slyset v noci. Snazte se navazati prímé spojení podle našeho čj. 33 tajné 1944, odstavec a přílohy pro korespondenci Palacký a dávejte přímo Vaše rozkazy.⁵

237

Gen. Píka.

SÚA Praha. E 22-12-14/583. Nešifrovaný záznam(?) odoslanej depeše (čís. 723—725/14). Strojopisný priepis.

98

1944, júl 15.—26.¹ [Londýn.] — Intimát II. odboru čs. MNO s rádio-telegrafickými zprávami pplk. J. Goliana o vojenských přípravách povstania.

Tajné.
Pramen O.

Moje oficielní funkce umožňuje mně práci ve vojenské organizaci tak, jako žádná jiná.² Možnosti jsou velké. Většinu nejvýznamnějších spolupracovníků mám ve svém štábu. Ley.

Styk osobní a kurýrní. Po svém ustanovení, na prvé schůzce s politickým ústředím, byl jsem požádán akceptovati 2 zástupce, levými podporovaného Imra a jeho ideově blízkého Talského.

oddělení ŠVBM, který sme citovali v pozn. 3, sa o tom hovorí: „Ley hlásí, že se dověděl o shození 3 skupin na Slov., s jednou z nich je ve styku (zřejmě Nina). Viz 602/SA.”

Podrobnejšie údaje spomienkového charakteru o nadviazaní styku skupiny Grüna s ľuďmi z partizánskej skupiny V. Žingora a s činiteľmi ilegálneho vojenského ústredia obsahuje publikácia „Príspevky k dejinám Slovenského národného povstania v Turci”, Turčiansky Sv. Martin 1947, s. 49—55. Grün sa tu uvádza pod pseudonymom „Karol” a jeho skupina, resp. vyslačka ako „Milan”. — Ako je známe, Grün odletel s Koreckého delegáciou dňa 2. 8. 1944 do SSSR (dokument čis. 124), čo Golian označil za dezerciu (viď dokument čis. 143).

⁵ V depeši z 10. 8. 1944 upozornil plk. Moravec Píku, že sa Londýnu nepodarilo nadviazať spojenie ani s jednou z troch skupín. Uvádza, že Ninu počujú dobre pri korešpondencii s Píkom a upozorňuje na možnosť omylu v spojovacom pláne. (SÚA Praha, E 22-12-24/593. Záznam dešifrovanej došlej depeše, čis. 733—734/13. Strojopisný priepis.)

Píka odpovedal Moravcovi 11. 8. 1944: „Obě dvojice na Podkarpatské Rusi jsme dosud neslyšeli. Na Slovensku korespondujeme s dvojicí Nina a s dvojicí Margita. Stanice třetí dvojice Lida nepracuje, protože vedoucí byl chycen (porov. publikáciu „Príspevky k dejinám...” uvedenú v pozn. 4, s. 49—50 — pozn. V. P.).

Spojení Moskvy se stanicí Nina a stanicí Margita je dosti dobré. Obě stanice dostaly rozkaz, aby navázaly s Vámi spojení. Koncem července hlásí Nina, že neodpovídáte.

Spojovací plán jsem kontroloval a je správný. Každá stanice má jen omezený počet vysílacích vln (pět—šest) a proto některé vlny naše i Vaše jsou stejné. Gen. Píka.” (Tamtiež, E 22-12-14/595. Nešifrovaný záznam odoslanej depeše čis. 891—895/10. Strojopisný priepis.)

Další materiál k tejto problematike pozri v dokumentoch čis. 100, 107 a 117. — Treba poznamenať, že v Píkovom materiáli sme sa nikde nestretli ani len so stopami po korešpondencii s uvedenými skupinami v období do vypuknutia povstania.

¹ Golianovu zprávu sme zostavili z troch intimátov, ktoré prišli postupne z II. odboru MNO do ŠVBM. Prvý intimát čj. 453 taj. — II. odbor 1944 z 15. 7. 1944 obsahuje prvý odsek zprávy (po slovo „Ley”). Druhý intimát — príloha č. 1 k čj. 474 taj. — II. odbor 1944 — obsahuje druhý odsek (po „blízkeho Talského”). V záhlaví tohto intimátu je rkp. dátum 19. 7. 44. Tretí intimát — príloha k čj. 518 taj.—II. odbor 1944 — obsahuje zbytok zprávy. V záhlaví je rkp. dátum 26. 7. 44. Po strane tohto intimátu je rkp. poznámka „Viz též čj. 560/II. odb. Vít”, ktorá sa vzťahuje na údaje o odchode Imru a Talského (porov. dokument čis. 87). Všetky intimáty sú parafované gen. Miroslavom.

Golianovo hlásenie zaslané do Londýna rádiostanicou „Oto” je tiež vo zväzku odpisov depeší Slovensko—Londýn ako zpráva zo Slovenska z 12. až 24. 7. 1944, a to v slovenskom znení. Obsahove je totožné so znením, ktoré uverejňujeme, chýbajú len prvé tri vety 3. odseku („V zájmu shody ... jeho náčelníka.”).

² Golian v tejto zpráve pravdepodobne odpovedal na Ingrov dopyt z 13. 6. 1944, v ktorom

V zájmu shody s politickým ústředím jsem souhlasil. Imro a Talský politikům slíbili, že se mi podřídí. Imro jsem pověřil velením polní armády a Talského funkci jeho náčelníka. Po prvním styku s nimi jsem však pozoroval u nich uraženou ješitnost, že se mi podřídili jen na oko, že moje ustanovení neberou vážně, a že si kují i nadále vlastní želízka. Napomáhají jim v tom politické strany, které se k politickému ústředí ještě nepřipojily (Dr. Koch — Češi). Tuto nepřijemnou situaci rozřešily události. Imro odešel do Itálie jako velitel 1. technické divize a Talský odejde jako velitel technického sboru na východ (obě jednotky pracovní). Jejich odchod nebude pro nás ztrátou. Je pravděpodobné, že oba respektují Čatloše a chtějí mu pomoci k alibi. O ostatních významných členech podám hlášení později.

Spolupráce s politickým ústředím je hladká. Výstrelky dělají menší, neoficiální politické strany, které snad nejsou informovány o existenci oficiálního politického ústředí.

V zájmu vyjasnění bylo by dobré, abyste mimo styku s politickým a vojenským ústředím a styčným důstojníkem uvolnili styk s jinými skupinami, respektive těmito skupinám oznámili, aby se připojily ke kompetentnímu oficiálnímu vedení (civilní k politickému, vojenské k vojenskému vedení).

Ley.

VHA Praha. Západ I, HV Londýn, 9/3/2. Originál. Strojopisný prepis.

1944, júl 16. [Londýn.] — Zpráva politického referenta prezidentskej kancelárie P. Drtinu domácim odbojovým skupinám, obsahujúca Benešovo stanovisko k základným otázkam poslednej etapy národnooslobodzovacieho boja a postupu pri obnovení Československa.¹

1. Posílám Vám tuto zprávu osobně od p. presidenta, vzhledem k tomu že pro nedostatek času nebylo možno ji předložit už k diskusi členům vlády. Berte ji také jako takovou a pokládejte ji za presidentovo mínění osobní — i když v mnohém, ne-li ve všem hlavním, jsou tu všichni zajedno — spíše ji pokládejte za

sa hovorilo: „Hláste podrobne svoju situáciu, a to: 1) Ako Vám umožňuje Vaša oficiálna funkcia renovat sa práci v tajnej vojenskej organizácii?

2) Aký je Váš styk s ostatnými významnými členmi vojenskej organizácie, akými úkolmi ste ich poverili, ako na Vaše pokyny reagujú? (Talský, Imro?)

3) Aká je Vaša spolupráca s organizáciou politickou?

4) Vylíčte mi svoje obtiaže, na ktoré vo svojej práci narážate a ktoré sú v podzemnej práci obvyklé. Potrebujeme mať jasnú predstavu, aby som mohol zasiahnuť a pomôcť Vám“. (SÚA Praha. b S 40-3. Zprávy odoslané Otovi.)

Tento Ingrov dotaz bol vyvolaný poplašnou a skreslenou zpravou kpt. Krátkeho zo začiatku júna (viď dokument čís. 73).

Ingrov dotaz z 13. 6. vyvolal podozrenie Goliana, že za jeho chrbtom niekto podáva zprávy vojenského rázu. Svoju nespokojnosť vyjadril rádiotelegrafickým odkazom z 25. 7. 1944: „Keďže MNO menovite uviedlo Imra a Talského a my sme ich pred tým nespomínali, mám dojem, že bez môjho vedomia posielala niekto zprávy voj. rázu.“ (SÚA Praha. b S 40-3. Zprávy od Otu.)

¹ Dokument má v záhlaví spisové čísla ministerstva zahraničných vecí a kancelárie prezidenta republiky písané pod sebou: „MZV 6222/dův./44, KPR 2509/44 dův. z 12. 8. 1944“. Ide teda o odpis urobený v min. zahraničia podľa prípisu zaslaného prezidentskou kanceláriou. Nadpísaný je ako „Zpráva domů (16. VII. 1944)“ a je bez podpisu. Datovanie 16. júla 1944 potvrdzuje aj úvodná poznámka „stanoviska čs. vlády“ zo septembra 1944 (viď dokument čís. 349).